

Tilvebringelse af Jord til Landarbejdere, og hvis Formaal var at skabe en velstillet og solidt situeret Landarbejderbefolkning, men som ikke, saaledes som Husmandslovgivningen nu, tilstræbte at give de paagældende et selvstændigt Erhverv, en egen Bedrift. Dette er man først slaaet ind paa senere, idet man fuldstændig har forladt det Synspunkt, som man begyndte med, at give Landarbejderen et Supplement til hans Løn i Landarbejdsgiverens Tjeneste ved at skaffe ham billig Jord. Den oprindelige Landarbejderlov af 1899 havde altsaa en Tendens, der var parallel med Tendensen i de Forslag, jeg her har forelagt for Byarbejdernes Vedkommende.

Statshusmandslovgivningen er i Virkeligheden en Lovgivning ganske for sig selv, saaledes som den har været praktiseret i et helt kvart Aarhundrede. Vi har efter den gamle Statshusmandslovgivning i alt af Statsmidler bundet en Kapital paa ca. 78 Mill. Kr. i Statshusmandsbrug plus 11 Mill. Kr. i Tillægsaan, og for disse Summer er der i det forløbne Kvartaarhundrede oprettet saadant noget som 11 000 Husmandsbrug. Der er saaledes gennem denne Lovgivning gjort ganske overordentlig meget for Husmandsbevægelsen paa Landet, for at tilvejebringe egne smaa Landbrugsbedrifter. Ved Siden af at anvende Stats-Laanefondens Midler til Laan til disse Husmandsbrug har vi i stort Omfang paa de aarlige Finanslove bevilget Midler til Statshusmandsbrug af den gamle Type, saaledes at finansielt set har der været en overordentlig Elasticitet i Anvendelsen af Midler til disse Formaal.

Naar Forholdet er det, at der fra Statens Side er anvendt Midler i saa stort Omfang til Husmandsbrug efter den gamle Lovgivning, saa er det ikke urimeligt at ræsonnere som saa, at denne ekstraordinære Kapital, som er kommet ind ved den lensafløste Jord, skal være en Kapital, som det offentlige anvender ligeligt til Tilvebringelse af egne Hjem for den mindre bemidlede Befolkning baade i By og paa Land af den simple Grund, at den mindre bemidlede Bybefolkning i et kvart Aarhundrede netop med Hensyn til sine berettigede Forventninger og Ønsker paa dette Punkt i saa høj Grad er blevet tilsidesat, i saa høj Grad har været Askepot sammenlignet med den mindre bemidlede Befolkning paa Landet.

Men saa vil man maaske fra anden Side indvende, at hvis man anvender Jordfonden paa den Maade, som her foreslaas, saa opmuntrer man en Bevægelse, som det netop har været Formaalet med Husmands-

lovgivningen at søge at hemme, om ikke at dæmme op for, nemlig den stærke Indvandring fra Land til By. Jeg vil dertil sige, at det er ganske udelukket, at man, saaledes som hele den erhvervsmæssige Udvikling former sig, i nævneværdig Grad kan forhindre Indvandring fra Land til By. Der er aarlig i Landet et Befolkningsoverskud paa ca. 30 000 Mennesker. Hvorledes skulde det være muligt at fastholde ved Hjælp af Udstykningslovgivning dette Befolkningsoverskud ved selvstændige Husmandsbrug paa Landet? Det er ganske umuligt. Hvis vi regner, at der pr. Husmandsbrug, pr. 10 til 12 Tdr. Land, gennemsnitlig ernæres 5—6 Mennesker og Befolkningsoverskuddet er 30 000 aarligt, saa vilde det altsaa sige, at vi skulde have saadant noget som 6 000 Husmandsbrug oprettet aarligt, hvis man vilde holde Befolkningsoverskuddet borte fra Byen, og det vilde selvfølgelig være umuligt. Det vilde ligge langt paa den anden Side af de smukke Drømme, som det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen fremsatte under Finanslovbehandlingen i 1920, da han tog Ordet for, at der i Løbet af 10 Aar burde oprettes mindst 4 000 Husmandsbrug aarligt, og at der burde anvendes af Staten en Laanekapital paa 600 Mill. Kr. til dette Formaalets Virkeliggørelse. Jeg føler mig overbevist om, at en saa praktisk Mand som det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen vil indrømme, at saaledes som vore finansielle og erhvervsøkonomiske Forhold tegner sig i Øjeblikket, er det en Drøm, der ikke har nogen som helst Mulighed for praktisk Virkeliggørelse.

Men naar dette er saaledes, hvorfor saa ikke skride til en Reform paa Boligbygningsområdet i Byerne? Naar der kan anvises Midler til en saadan Reform, naar den kan virkeliggøres uden i nævneværdig Grad at belaste Statsfinanserne ud over den Byrde, de allerede har, hvorfor saa ikke anvende en Del af disse Midler til dette Formaal? Jeg har foreslaaet Halvdelen af Jordfonden, fordi jeg fandt, at det vilde være en ligelig og retfærdig Deling. Man kunde ogsaa tænke sig, at det blev en mindre Brøkdel af Jordfonden, der blev anvendt paa den Maade. Men det forekommer mig ganske ubegribeligt, at denne Fond overhovedet slet ikke maa anvendes til andet end Oprettelse af selvstændige Landbrugsbedrifter nu og i al Fremtid.

Statens Jordfond har ifølge Statsregnskabets § 26 fra dens Oprettelse i 1920—21 til den 31. Marts 1925 modtaget Aflønningsbeløb, som er indbetalt i Statskassen dels i